

Dariusz Burawski

Uniwersytet Wrocławski

Mariusz Onufer

Uniwersytet Wrocławski

Prawne możliwości realizacji usług badawczo-rozwojowych w postaci pomocy publicznej w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka

Wstęp

Pomoc publiczna służy realizacji określonych celów prowadzonej polityki gospodarczej. Jej udzielanie może zmniejszać negatywne konsekwencje niedoskonałości rynku i wiąże się z poprawą konkurencyjności przedsiębiorstw, które tę pomoc otrzymują. Z drugiej strony selektywny charakter oddziaływania pomocy publicznej powoduje zakłócenia w funkcjonowaniu wspólnego rynku, zwłaszcza w zakresie konkurencji. Krajowe i unijne regulacje uwzględniają te elementy i wskazują, w których sytuacjach wsparcie przedsiębiorstw ze środków publicznych jest dopuszczalne. Biorąc pod uwagę strategiczny rozwój polskiej gospodarki, ewentualna pomoc publiczna powinna być kierowana w sposób pozwalający na szybszy rozwój rodzimych badań i innowacji. Kluczowa rola w tym procesie przypadnie być może parkom technologicznym, które poprzez Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka mogą udzielać wsparcia przedsiębiorcom. Praca ma na celu wskazanie prawnych możliwości uzyskania pomocy publicznej w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka – programu kierowanego przede wszystkim do przedsiębiorców, którzy zamierzają realizować innowacyjne projekty związane z badaniami, rozwojem nowoczesnych technologii oraz uwzględniającego prorozwojowy potencjał polskich parków technologicznych.

Pomoc publiczna

W dokumentach Unii Europejskiej i literaturze przedmiotu znaleźć można kilka definicji pomocy publicznej. Najogólniej jest to wszelka pomoc przyznawana

przez państwo firmom, która grozi zachwianiem konkurencji¹. Ze względu na politykę ochrony konkurencyjności na wspólnym rynku europejskim pomoc publiczna może być przekazywana na ściśle określonych zasadach. Legalna definicja pomocy publicznej zawarta jest w ustawie z dnia 27 lipca 2002 r. o warunkach dopuszczalności i nadzorowaniu pomocy publicznej dla przedsiębiorców². Artykuł drugi tej ustawy jako pomoc publiczną dla przedsiębiorców wskazuje przysporzenie korzyści finansowych określonemu przedsiębiorcy w zakresie prowadzonej przez niego działalności gospodarczej. Przysporzenie takie stanowi pomoc, jeżeli jest realizowane bezpośrednio z krajowych środków publicznych lub z takich środków przekazanych innym podmiotom albo pomniejsza lub może pomniejszyć te środki oraz narusza lub grozi naruszeniem konkurencji przez uprzywilejowanie niektórych przedsiębiorców lub produkcji niektórych towarów. Zgodnie z tym artykułem przykładowe rodzaje pomocy są udzielane w formie dotacji oraz ulg i zwolnień podatkowych, dokapitalizowania przedsiębiorców na warunkach korzystniejszych od oferowanych na rynku, pożyczek lub kredytów udzielanych na warunkach korzystniejszych od oferowanych na rynku, poręczeń lub gwarancji udzielanych przedsiębiorcom lub za zobowiązania przedsiębiorców – również na podobnych warunkach, zaniechania poboru, odroczenia płatności lub rozłożenia na raty płatności podatku albo zaległości podatkowej oraz umorzenia zaległości podatkowej czy odsetek za zwłokę, umorzenia bądź zaniechania ustalania lub poboru należnych od przedsiębiorcy świadczeń pieniężnych stanowiących środki publiczne w rozumieniu przepisów o finansach publicznych, innych niż podatki, albo odraczania lub rozkładania na raty płatności takich świadczeń, zbycia lub oddania do korzystania mienia będącego własnością Skarbu Państwa, państwowych osób prawnych albo jednostek samorządu terytorialnego lub ich związków – na warunkach korzystniejszych od oferowanych na rynku, z wyjątkiem zbycia lub oddania do korzystania mienia będącego własnością Skarbu Państwa, przejętego w celu zabezpieczenia roszczeń wynikających z udzielonych poręczeń czy gwarancji Skarbu Państwa.

Pomoc publiczna może negatywnie wpływać na konkurencję pomiędzy przedsiębiorstwami i całą gospodarkę. Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską wskazuje, że udzielanie przedsiębiorcom przez państwo pomocy, która narusza konkurencję, jest niezgodne z zasadami wolnego rynku. Artykuł 87 Traktatu wskazuje, że wszelka pomoc przyznawana przez państwo członkowskie lub przy użyciu zasobów państwowych w jakiegokolwiek formie, która zakłóca albo grozi zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom czy

¹ J. Jaźwiński, *Pomoc publiczna dla przedsiębiorstw*, Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2007, s. 85.

² Dz.U. z 2002 r. Nr 141, poz. 1177.

produkcji niektórych towarów, jest niezgodna ze wspólnym rynkiem w zakresie, w jakim wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi³.

Innymi słowy, pomoc publiczna to pomoc, dla której spełnione są jednocześnie wszystkie cztery przesłanki jej występowania, tj. gdy wsparcie:

- 1) jest przyznawane przez państwo lub pochodzi ze środków państwowych;
- 2) udzielane jest na warunkach korzystniejszych niż oferowane na rynku;
- 3) ma charakter selektywny (dyskryminuje część potencjalnych zainteresowanych);
- 4) zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji oraz wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi Unii Europejskiej.

Od reguł wykluczających możliwość wsparcia prywatnych przedsiębiorców środkami publicznymi ustanowiono odstępstwa. Przyjęto bowiem, że przy spełnieniu określonych warunków pomoc taka nie będzie szkodliwa wspólnemu rynkowi. Komisja Europejska uznała za zgodne ze wspólnym rynkiem: pomoc regionalną, inwestycyjną i na zatrudnienie w MŚP, zakładanie przedsiębiorstw przez kobiety, ochronę środowiska, usługi doradcze dla MŚP i udział MŚP w targach, pomoc w formie kapitału podwyższonego ryzyka, działalność badawczą, rozwojową i innowacyjną, szkoleniową i dla pracowników w szczególnie trudnej sytuacji lub niepełnosprawnych⁴.

Usługi badawczo-rozwojowe

Poprzez działalność badawczo-rozwojową rozumie się systematycznie prowadzone prace twórcze, podjęte dla zwiększenia zasobu wiedzy, w tym wiedzy o człowieku, kulturze i społeczeństwie, jak również dla znalezienia nowych zastosowań dla tej wiedzy. Obejmuje ona trzy rodzaje badań, a mianowicie badania podstawowe i stosowane oraz prace rozwojowe. Działalność B+R odróżnia od innych rodzajów działalności dostrzegalny element nowości i eliminacja niepewności naukowej i/lub technicznej, czyli rozwiązanie problemu niewypływające w sposób oczywisty z dotychczasowego stanu wiedzy⁵. Badania podstawowe obejmują działalność badawczo-eksperymentalną lub teoretyczną, podejmowaną w celu zdobycia nowej wiedzy o zjawiskach i faktach, nieukierunkowaną na bezpośrednie zastosowanie w praktyce. Badania stosowane dotyczą natomiast działalności badawczej, podejmowanej w celu zdobycia nowej wiedzy, ukierunkowa-

³ Dz.Urz. UE C 321 E/1 z dnia 29 grudnia 2006 r.

⁴ *Zasady i procedury prowadzenia działalności parków technologicznych w Polsce w świetle obowiązujących przepisów o pomocy publicznej*, PARP, Gdańsk 2009, s. 14–15.

⁵ *Definicje pojęć z zakresu statystyki nauki i techniki*, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa 1999.

nej na bezpośrednie zastosowanie w praktyce. Prace rozwojowe charakteryzują wykorzystanie dotychczasowej wiedzy, uzyskanej w wyniku działalności badawczej lub doświadczeń praktycznych, prowadzonych w celu wytworzenia nowych lub udoskonalenia istniejących materiałów, wyrobów, urządzeń, usług, procesów lub metod.

W przypadku parków technologicznych prowadzących działalność badawczo-rozwojową pomoc publiczna może oznaczać:

- 1) korzyści uzyskane przez właściciela;
- 2) korzyści uzyskane przez podmiot zarządzający;
- 3) korzyści uzyskane przez odbiorców usług parków technologicznych.

Parki technologiczne uzyskujące dofinansowanie ze środków unijnych w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka przekazują wsparcie podmiotom gospodarczym. Ważne są zatem regulacje dotyczące korzyści uzyskanych przez odbiorców usług parków technologicznych (przedsiębiorstw-lokatorów).

Działanie 5.3 PO IG – Wspieranie ośrodków innowacyjności

Wsparcie parków technologicznych, jako najbardziej rozwiniętego pod kątem organizacyjnym i koncepcyjnym typu ośrodków innowacji, przewidziano w Programie Operacyjnym Innowacyjna Gospodarka, 2007–2013 (PO IG).

Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka jest jednym z instrumentów realizacji Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia 2007–2013 (NSRO)⁶. W założeniu ma stanowić element efektywnego wykorzystania przez Polskę środków strukturalnych Unii Europejskiej w latach 2007–2013, a konkretnie przyczynić się do zwiększenia innowacyjności przedsiębiorstw.

Jednym z procesów gospodarczych wpływających na innowacyjność podmiotów gospodarki narodowej jest dyfuzja innowacji. Pod tym pojęciem rozumie się sposób, w jaki innowacje podlegają rozpowszechnieniu poprzez kanały rynkowe i nierynkowe, od pierwszego wdrożenia do kontaktu z różnymi konsumentami, a także obecność w różnych krajach, regionach, sektorach, rynkach i firmach. Bez dyfuzji innowacje nie miałyby więc dużego wpływu na gospodarkę⁷.

⁶ Dokument *Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007–2013 wspierające wzrost gospodarczy i zatrudnienie* został przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 29 listopada 2006 r. Określa krajowe obszary wsparcia ze środków finansowych dostępnych z budżetu UE w latach 2007–2013 w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) oraz Funduszu Spójności, a także zasady koordynacji pomiędzy polityką spójności Unii Europejskiej i właściwymi krajowymi politykami sektorowymi i regionalnymi.

⁷ Por. *Podręcznik Oslo. Zasady gromadzenia i interpretacji danych dotyczących innowacji*, OECD, Komisja Europejska 2005, s. 20.

Nie dziwi zatem, że problem dyfuzji innowacji został uwzględniony w PO IG, w którym piątemu priorytetowi tematycznemu nadano właśnie tytuł „Dyfuzja innowacji”. W ramach tworzenia korzystnych warunków prowadzenia działalności innowacyjnej przedsiębiorstw, w jednym z obszarów Priorytetu 5, zatytułowanym „Wspieranie ośrodków innowacyjności” (tzw. Działanie 5.3 PO IG) przewidziano wsparcie dla kompleksowych przedsięwzięć wyspecjalizowanych ośrodków innowacyjności, w szczególności parków technologicznych zlokalizowanych na obszarach o wysokim potencjale rozwojowym z punktu widzenia całej gospodarki⁸. O wsparcie mogą się ubiegać wysoko wyspecjalizowane instytucje otoczenia biznesu świadczące usługi z zakresu wspierania procesów komercjalizacji technologii, w tym podmioty zarządzające parkami naukowo-technologicznymi, inkubatorami technologii, centrami zaawansowanych technologii, centrami produktywności lub innymi ośrodkami specjalistycznych usług dla przedsiębiorców, w szczególności małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) (przedsiębiorcy działający na terenie tych instytucji i korzystający z ich usług to tzw. lokatorzy).

Prawna definicja ośrodka innowacyjności zawarta jest w par. 3.1 Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 30 stycznia 2009 r. w sprawie udzielania przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości pomocy finansowej na wspieranie ośrodków innowacyjności w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, 2007–2013 (zwanym dalej Rozporządzeniem dotyczącym ośrodków innowacyjności)⁹. Zgodnie z nią, ośrodkiem innowacyjności jest osoba prawna, jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, której odrębne przepisy przyznają zdolność prawną, lub jednostka organizacyjna samorządu terytorialnego, prowadząca działalność w celu zapewnienia korzystnych warunków dla powstawania albo rozwoju przedsiębiorców prowadzących działalność badawczą, rozwojową lub innowacyjną.

Wsparcie dla w/w ośrodków ma spowodować polepszenie warunków do rozwoju przedsiębiorstw z obszarów nowych technologii działających w oparciu o nowoczesne rozwiązania, a także zapewnić dostęp do kompleksowych usług zarówno przedsiębiorcom dążącym do wprowadzenia nowych rozwiązań, jak również naukowcom pragnącym rozpocząć działalność gospodarczą.

W świetle zapisów wspomnianego wyżej rozporządzenia, działalność ośrodka innowacyjności polega na:

- 1) świadczeniu usług badawczo-rozwojowych;
- 2) świadczeniu usług szkoleniowych lub doradczych w zakresie badań naukowych, prac rozwojowych lub działalności innowacyjnej;

⁸ Por. *Szczegółowy opis priorytetów Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, 2007–2013*, Warszawa 2009, s. 78–88.

⁹ Dz.U. z 2009 r. Nr 21, poz. 116.

3) świadczeniu usług szkoleniowych lub doradczych dotyczących powstawania lub rozwoju przedsiębiorców prowadzących badania naukowe, prace rozwojowe lub działalność innowacyjną;

4) świadczeniu usług doradczych w zakresie transferu technologii lub praw własności intelektualnej;

5) sprzedaży wartości niematerialnych i prawnych;

6) dzierżawie, najmie nieruchomości lub infrastruktury technicznej do celów prowadzenia badań naukowych, prac rozwojowych lub działalności innowacyjnej.

Dotychczas¹⁰ zawarto umowy o dofinansowanie czterech projektów z Działania 5.3 PO IG. Wsparcie z funduszy strukturalnych otrzymały:

1) Gdyńskie Centrum Innowacji – jednostka budżetowa Miasta Gdyni, która zrealizuje projekt pt. „Pomorski Park Naukowo-Technologiczny – rozbudowa – etap 3” o szacunkowej wartości 101 mln złotych;

2) Pomorska Specjalna Strefa Ekonomiczna Sp. z o.o., która zrealizuje projekt pt. „Gdański Park Naukowo-Technologiczny – Etap III” o szacunkowej wartości 97 mln złotych;

3) Wrocławski Park Technologiczny S.A., który zrealizuje projekt pt. „Od Wrocławskiego Parku Technologicznego do Innowacji Wrocław” o szacunkowej wartości 110 mln złotych;

4) Jagiellońskie Centrum Innowacji Sp. z o.o., które zrealizuje projekt pt. „Rozbudowa Jagiellońskiego Parku i Inkubatora Technologii – Life Science” o szacunkowej wartości 104 mln złotych.

Świadczenie usług badawczo-rozwojowych jako forma pomocy *de minimis*

Ośrodek innowacyjności, który podpisze umowę o dofinansowanie projektu w ramach Działania 5.3 PO IG (otrzyma dotację unijną), ma obowiązek przetransferować otrzymaną pomoc na rzecz przedsiębiorców, m.in. świadcząc im usługi badawczo-rozwojowe. Za te usługi ponoszą oni niższe koszty, niż wynosi ich rynkowa wartość (zob. tabela 1). Jest to tzw. pomoc *de minimis*, która nie stanowi *de facto* pomocy publicznej, jednakże jej udzielanie jest regulowane przepisami UE. Zgodnie z rozporządzeniem dotyczącym ośrodków innowacyjności, pomoc *de minimis* w zakresie świadczenia usług badawczo-rozwojowych jest udzielana przez ośrodek innowacyjności zgodnie z warunkami określonymi w rozporządzeniu nr 1998/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu do pomocy *de minimis*.

¹⁰ Stan na 4 grudnia 2009 r.

Pomoc *de minimis* w zakresie usług badawczych i rozwojowych może być udzielana pod warunkiem, że łącznie z inną pomocą *de minimis*, otrzymaną w danym roku kalendarzowym oraz w ciągu dwóch poprzedzających lat kalendarzowych z różnych źródeł i w różnych formach, nie przekroczy kwoty 200 tys. euro dla jednego przedsiębiorcy, a w przypadku przedsiębiorcy prowadzącego działalność w sektorze transportu drogowego 100 tys. euro.

Tabela 1. Zastosowanie pomocy publicznej w świadczeniu usług badawczo-rozwojowych w Działaniu 5.3 PO IG

Usługa	Wartość pomocy publicznej	Rodzaj pomocy
Świadczenie usług badawczo-rozwojowych	<p>Pomocą dla przedsiębiorcy jest różnica pomiędzy ceną rynkową a ceną płaconą przez przedsiębiorcę za usługi.</p> <p>W przypadku braku cen rynkowych:</p> <p>1) odpłatność za korzystanie z usług na warunkach rynkowych ustala się jako koszt wytworzenia usługi przez ośrodek innowacyjności powiększony o marżę;</p> <p>2) marżę ustala się jako podwojony roczny wskaźnik rentowności obrotu brutto dla sekcji PKD: „obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej” publikowany przez Główny Urząd Statystyczny w roku poprzedzającym rok zastosowania. Marża nie może być mniejsza od stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego obowiązującej w ostatnim dniu roboczym roku poprzedzającego rok zastosowania.</p>	Pomoc <i>de minimis</i>

Źródło: *Zasady i procedury prowadzenia działalności parków technologicznych w Polsce w świetle obowiązujących przepisów o pomocy publicznej*, PARP, Gdańsk 2009, s. 30.

Usługi badawczo-rozwojowe świadczone przez ośrodki innowacyjności na rzecz przedsiębiorców-lokatorów z zasady stanowią pomoc publiczną. Wynika to z faktu, iż przedsiębiorcy korzystają z oferty np. parków technologicznych na warunkach korzystniejszych niż oferty rynkowe. Różnica pomiędzy rynkową wartością usługi a kosztem tej samej usługi w ramach ośrodka innowacyjności stanowi dla przedsiębiorstwa przysporzenie mające charakter pomocy publicznej. Odpowiedzialność dotycząca prawidłowej oceny występowania pomocy publicznej spoczywa na podmiocie udzielającym wsparcia. Zatem oceny, czy dane działanie stanowi pomoc publiczną, czy też nie, powinien dokonać podmiot zarządzający danym ośrodkiem innowacyjności¹¹.

¹¹ Por. *Zasady i procedury prowadzenia...*, s. 32–34.

Powyższa zasada została odzwierciedlona w zapisie w § 9 ust. 4 umowy¹² o udzielenie wsparcia w ramach Działania 5.3 PO IG, jaką podpisuje ośrodek innowacyjności z Polską Agencją Rozwoju Przedsiębiorczości. Zapis ten wskazuje, iż pomoc publiczna i pomoc *de minimis* udzielona przedsiębiorcy przez ośrodek innowacyjności stanowi różnicę pomiędzy odpłatnością za korzystanie z usług na warunkach rynkowych a faktycznie poniesioną płatnością przez przedsiębiorcę.

W przypadku, gdy cena rynkowa nie jest możliwa do ustalenia, wielkość pomocy publicznej i pomocy *de minimis* wylicza się z uwzględnieniem następujących zasad:

1) odpłatność za korzystanie z usług na warunkach rynkowych ustala się jako koszt wytworzenia usługi przez ośrodek innowacyjności powiększony o marżę;

2) marżę ustala się jako podwojony roczny wskaźnik rentowności obrotu brutto dla sekcji PKD – obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej – publikowany przez Główny Urząd Statystyczny w roku poprzedzającym rok zastosowania. Marża nie może być mniejsza od stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego obowiązującej w ostatnim dniu roboczym roku poprzedzającego rok zastosowania.

Wyliczenie ceny rynkowej usługi oraz określenie ceny usługi oferowanej przez park jest kluczowe dla oceny wartości pomocy przekazanej konkretnemu beneficjentowi, a co za tym idzie, pozwala kontrolować kwoty pomocy publicznej już udzielonej w celu nieprzekroczenia dozwolonych progów tejże pomocy. W celu zachowania jednolitości stosowania zasad przez wszystkie ośrodki innowacyjności, proponowane jest porównanie co najmniej trzech ofert w celu ustalenia ceny rynkowej. Konieczne jest jednocześnie odwołanie się do ofert z tego samego rynku, na którym usługi są świadczone. Do ustalenia ceny rynkowej pomocna może okazać się definicja rynku właściwego. Za rynek właściwy uznaje się rynek usług, które ze względu na ich przeznaczenie, cenę oraz właściwości (w tym jakość) są uznawane przez ich nabywców za podobne (substytucyjne) oraz są oferowane na obszarze, na którym, ze względu na ich rodzaj, właściwości, preferencje konsumentów czy znaczące różnice cen i koszty transportu, panują zbliżone warunki konkurencji¹³.

¹² Umowa o udzielenie wsparcia Nr POIG.05.03.00-00-XXX/09-00 w ramach działania 5.3 Wspieranie ośrodków innowacyjności osi priorytetowej 5 *Dyfuzyja innowacji*, Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, 2007–2013, PARP, <http://poig.parp.gov.pl/files/74/108/255/6593.pdf>.

¹³ Ustawa z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. z 2007 r. Nr 50, poz. 331 z późn. zm.).

Wyłączenia w udzielaniu pomocy publicznej przy świadczeniu usług badawczo-rozwojowych

W momencie stwierdzenia, że mamy do czynienia z pomocą *de minimis*, istotne jest sprawdzenie, czy przedsiębiorstwo spełnia kryteria pomocy wskazane w określonym przeznaczeniu pomocy.

Z możliwości uzyskania pomocy *de minimis* wyłączone są przedsiębiorstwa¹⁴:

1) w sektorach rybołówstwa i akwakultury w rozumieniu rozporządzenia Rady (WE) nr 104/2000 z dnia 17 grudnia 1999 r. w sprawie wspólnej organizacji rynków produktów rybołówstwa i akwakultury;

2) związane z produkcją podstawową produktów rolnych w rozumieniu art. 2 pkt 22 rozporządzenia nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską;

3) związane z przetwarzaniem i wprowadzaniem do obrotu produktów rolnych w następujących przypadkach:

a. kiedy wysokość pomocy ustalana jest na podstawie ceny lub ilości takich produktów nabytych od producentów surowców albo wprowadzonych na rynek przez przedsiębiorców objętych pomocą lub

b. kiedy przyznanie pomocy zależy od przekazania jej w części lub w całości producentom surowców;

4) w sektorze górnictwa węgla w rozumieniu rozporządzenia Rady (WE) nr 1407/2002 z dnia 23 lipca 2002 r. w sprawie pomocy państwa dla przemysłu węglowego.

Ponadto pomoc *de minimis* w zakresie świadczenia usług badawczo-rozwojowych nie może być udzielona:

1) mikroprzedsiębiorcy, małemu lub średniemu przedsiębiorcy spełniającemu kryteria zagrożonego przedsiębiorcy w rozumieniu art. 1 ust. 7 wspomnianego rozporządzenia nr 800/2008;

2) przedsiębiorcy innemu niż określony w pkt 1 spełniającemu kryteria przedsiębiorcy w trudnej sytuacji ekonomicznej, określone w przepisach wspólnotowych dotyczących pomocy publicznej, lub znajdującemu się w okresie restrukturyzacji przeprowadzanej z wykorzystaniem pomocy publicznej;

¹⁴ § 9.1 Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 30 stycznia 2009 r. w sprawie udzielania przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości pomocy finansowej na wspieranie ośrodków innowacyjności w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, 2007–2013, Dz.U. z 2009 r. Nr 21, poz. 116.

3) przedsiębiorcy, na którym ciąży obowiązek zwrotu pomocy wynikający z decyzji Komisji Europejskiej uznającej pomoc za niezgodną z prawem oraz ze wspólnym rynkiem;

4) przedsiębiorcy prowadzącemu działalność gospodarczą w zakresie towarowego transportu drogowego na nabycie pojazdów przeznaczonych do transportu drogowego.

Podsumowanie

Wyraźny akcent w realizowanej w Polsce i innych krajach UE polityce gospodarczej kładziony jest na zapewnienie przedsiębiorstwom – szczególnie małym i średnim – sprzyjających warunków do podnoszenia innowacyjności.

Jednym ze znaczących źródeł innowacji są prace badawczo-rozwojowe, których ogólną charakterystykę przedstawiono w artykule. Z uwagi na rolę prac badawczo-rozwojowych ich wspieranie ze środków publicznych przewidziano w głównym programie rozdysponowania środków unijnych na lata 2007–2013 na cele proinnowacyjne: Programie Operacyjnym Innowacyjna Gospodarka. W ramach tego programu przewidziano pulę środków finansowych z funduszy strukturalnych na wspieranie tzw. ośrodków innowacyjności. W zamian ośrodki te zobowiązują się do udzielania wsparcia na działalność proinnowacyjną przedsiębiorcom. Jedną z form takiego wsparcia jest świadczenie usług badawczo-rozwojowych. Ponieważ świadczenie tego typu usług na terenie ośrodków innowacyjności i przez ośrodki innowacyjności stanowi zazwyczaj przysporzenie korzyści finansowych określonego przedsiębiorcy w zakresie prowadzonej przez niego działalności gospodarczej, to jest traktowane jako udzielenie mu pomocy publicznej. W przypadku tych konkretnych usług pomoc publiczna przyjmuje formę pomocy *de minimis*. Pomoc taka może być udzielona tylko w przypadku spełniania określonych wymogów, m.in. dotyczących ogólnej wartości pomocy, jaką otrzymuje przedsiębiorca w określonym czasie, oraz prowadzenia przez niego działalności w dziedzinach niewykluczonych z możliwości otrzymania pomocy *de minimis*.

Bibliografia

- Definicje pojęć z zakresu statystyki nauki i techniki*, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa 1999.
- Jaźwiński J., *Pomoc publiczna dla przedsiębiorstw*, Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2007.
- Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007–2013*, Kancelaria Prezesa Rady Ministrów.
- Podręcznik Oslo. Zasady gromadzenia i interpretacji danych dotyczących innowacji*, OECD, Komisja Europejska, 2005.
- Szczegółowy opis priorytetów Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, 2007–2013*, PARP, Warszawa 2009.
- Zasady i procedury prowadzenia działalności parków technologicznych w Polsce w świetle obowiązujących przepisów o pomocy publicznej*, PARP, Gdańsk 2009.

Regulacje prawne

Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, Dz.Urz. UE C 321 E/1 z dnia 29 grudnia 2006 r.

Ustawa z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. z 2007 r. Nr 50, poz. 331 z późn. zm.).

Ustawa z dnia 27 lipca 2002 r. o warunkach dopuszczalności i nadzorowaniu pomocy publicznej dla przedsiębiorców (Dz.U. z 2002 r. Nr. 141, poz. 1177).

Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 30 stycznia 2009 r. w sprawie udzielania przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości pomocy finansowej na wspieranie ośrodków innowacyjności w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, 2007–2013, Dz.U. z 2009 r. Nr 21, poz. 116.

Umowa o udzielenie wsparcia Nr POIG.05.03.00-00-XXX/09-00 w ramach działania 5.3 Wspieranie ośrodków innowacyjności osi priorytetowej 5 *Dyfuzja innowacji*, Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, 2007–2013.

The legal framework for delivering research and development services in the form of public aid, by the “Innovative Economy” Operational Programme

Summary

The goal of the paper is to present the main characteristics of the “Innovative Economy” Operational Programme, and in particular the possibilities for subsidising companies’ innovative activities. Public aid is strictly regulated by the EU law, but the “Innovative Economy” Operational Programme gives companies specific possibilities for receiving funds for their innovative activities. The “Innovative Economy” Operational Programme is a multi-annual (2007–2013) programme to improve innovative initiatives and support development and implementation of research and development (R&D) and ICT in Poland.

An important part of the EU economic policy is delivering to companies (especially small and medium) good conditions for improving innovation, with an emphasis on R&D activities. Because of the perceived importance of subsidising them, public money was included in the Programme. The Programme guarantees money from structural funds to support so called ‘centers of innovation’. As a result, these centers are obliged to deliver financial support to companies, with one of the forms of this support being delivered as R&D services. Because receiving such services is a kind of financial benefit for a company, it must be treated as a public aid. In the case of this specific service, public aid is described as a *de minimis* support.